

Tekst do testu rozumienia ze słuchu dla wersji A i B (tylko dla egzaminatorów)

Maria Skłodowska

Sejm RP ogłosił rok 2011 - rokiem Marii Skłodowskiej-Curie. Jej kandydatura zwyciężyła w tegorocznym konkursie na Polkę wszech czasów. A co my, Polacy, wiemy o naszej rodaczce?

Urodziła się w Warszawie 7 listopada 1867 r. jako piąte dziecko w znanej rodzinie nauczycielskiej. Ojciec był nauczycielem matematyki i fizyki oraz dyrektorem dwóch warszawskich gimnazjów męskich, matka - dyrektorką prestiżowej warszawskiej pensji dla dziewcząt z dobrych domów. Zmarła na gruźlicę, gdy Maria była jeszcze dzieckiem. Dziesięcioletnia Mania rozpoczęła edukację na pensji dla dziewcząt.

Po ukończeniu gimnazjum, ze złotym medalem, spędziła trzy lata w domu państwa Żórawskich w Szczukach, pracując jako guwernantka, aby zgromadzić fundusze na studia za granicą. Tam poznała Kazimierza, syna chlebobawców, z którym potajemnie się zaręczyła. Rodzice zmusili go do zerwania tego związku. Maria poczuła się dotknięta. Wróciła do Warszawy i z zapałem uczęszczała na wykłady Uniwersytetu Łatającego, stworzonego z myślą o młodych Polkach, które jako kobiety nie mogły wówczas legalnie studiować.

W 1891 r. Maria opuściła Polskę i podjęła studia z fizyki i matematyki na paryskiej Sorbonie. W ciągu 3 lat uzyskała stopnie licencjata z obu dziedzin. W 1894 r. - jako wielka entuzjastka idei pozytywizmu i patriotka – pragnęła kontynuować pracę naukową na uczelni w Krakowie lub Lwowie. Ponieważ odmówiono jej ze względu na płeć, wróciła do Paryża.

Dość dobrze znamy jej paryskie dzieje. Ślub z Piotrem Curie. Odkrycie dwu pierwiastków promieniotwórczych: polonu, nazwanego tak na cześć ojczyzny Marii oraz radu, którego właściwości wykorzystała medycyna. Wiemy, że jako pierwsza kobieta uzyskała w 1903 roku tytuł doktora fizyki na paryskiej Sorbonie, że należy do nielicznego grona laureatów Nagrody Nobla podwójnie obdarowanych tym trofeum i to w dwu różnych dziedzinach naukowych. Nagroda w 1903 roku w dziedzinie fizyki była pierwszą taką nagrodą dla przedstawiciela nauki narodowości polskiej. Gdyby w 1894 r. otrzymała pracę w Krakowie, może ktoś inny odkryłby polon i rad, które też zapewne inaczej by się nazywały i nie byłyby kojarzone z postacią wielkiej polskiej uczzonej, a zatem i z naszą Ojczyzną.

Po tragicznej śmierci męża w 1906 r. Maria objęła po nim katedrę i została pierwszą kobietą profesorem w historii Sorbony. Czas poświęcała nauce i pracy, ale z troską zajmowała się też wychowaniem dwu córek – Ireny i Ewy. Była kobietą nieugiętą. Nie uległa się pełnych wrogości plotek, wywołanych krótkotrwałym romansem z przyjacielem - Paulem Langevinem, a wymierzonych w nią jako cudzoziemkę i kobietę nadmiernie wyzwoloną. Nie dała się zastraszyć opinii publicznej i w 1911 r. udała się osobiście po drugą Nagrodę Nobla w dziedzinie chemii.

W czasie I wojny światowej Maria Skłodowska-Curie zajmowała się organizowaniem pomocy medycznej. Jako pierwsza kobieta zdobyła też prawo jazdy na ciężarówkę, aby móc prowadzić ambulans do prześwietleń.

Córki Marii były spadkobierczyniami jej pasji naukowych i chęci służenia swą pracą innym ludziom. Irena wspólnie ze swoim mężem Fryderykiem Joliot otrzymała w 1934 r. Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki. Ewa, z wykształcenia pianistka, zasłynęła z napisania przepięknej biografii o Marii Skłodowskiej. Zrealizowała też film o matce, w którym przedstawia Polskę z dużym sentymentem.

Maria Skłodowska-Curie zmarła 4 lipca 1934 r. w Szwajcarii.

Wg: Urszula Krawiec-Wróbel, *Maria Skłodowska-Curie w Krakowie*, FOTON 82/2003; oraz www.wikipedia

Test z języka polskiego dla absolwentów szkół z polskim językiem nauczania

Informacje dla egzaminatorów

- Test został przygotowany w czterech wersjach: **A i B** oraz **C i D**. Każda z nich składa się z pięciu części.
- Do wersji A i B został dołączony tekst pt. *Maria Skłodowska*; do części C i D – tekst pt. *Pianista*. Mają one posłużyć do sprawdzania rozumienia ze słuchu w części I. Teksty te należy odczytać dwukrotnie. Sugerujemy, aby przed czytaniem pozwolić zdającym zapoznać się z treścią zadań, które mają wykonać w trakcie lub po wysłuchaniu tekstu. Czas na uzupełnienie ćwiczeń - 5 – 10 min.
- Wersje A i B mają ten sam tekst sprawdzający rozumienie tekstu czytanego w części III, ale inne zadania.
- W części V zamieszczone zostały wiersze do interpretacji: dla wersji A i B – wiersz Edwarda Stachury *Piosenka dla zapowietrzonego*, a dla wersji C i D – Marii Urban *Spóźnienie*.
- Do każdej wersji dołączony został klucz, który powinien ułatwić Państwu posługiwanie się testem.
- Maksymalna ilość punktów za poprawnie wykonany test wynosi **100**.
 - I. Rozumienie ze słuchu – 10p.
 - II. Test leksykalno – gramatyczny – 30p.
 - III. Rozumienie tekstu czytanego – 10p.
 - IV. Pisanie – 15p. (po 3p. za zgodność treści pracy z wybranym tematem; kompozycję i styl; poprawność gramatyczną; bogactwo i adekwatność słownictwa; ortografię i interpunkcję)
 - V. Wiedza o literaturze i języku polskim – 35p.